JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. **Woensdag 29 Julij.** **N°. 60.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 28sten Mei 1857 No. 63, is *Lucas Catharinus Bruijninga*, gewezen 1ste commies op het kantoor van den assistent-resident der ommelanden van Batavia, tevens secretaris van den landraad aldaar en vendumeester te Meester Cornelis, voor den vervolge ontheven van de smet van eerloosheid en alle de gevolgen van dien, welke alsnog op hem rusten, ten gevolge van een arrest van het hoog geregtshof van Nederlandsch Indië, van 16 September 1840, in revisie van een vonnis van den raad van justitie te Batavia, van 17 Augustus deszelfden jaars, waarbij hij tot onteerende straffen is verwezen.

Bij beschikking van Zijne Excellentie de Minister van Kolonien, van 16 Maart 1857, is:

Krachtens magtiging des Konings, aan den ambtenaar met verlof in Nederland *J. Esser*, laatstelijk adjunct inspecteur der cultures op Java, thans tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van controleur over de verwerking van een gedeelte van het oost-indische kopergeld tot muntplaatjes, in de werkplaats van de heeren *P. van Vlissingen & Co.* te Amsterdam, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van 1 jaar.

Bij beschikking van Zijne Excellentie van Minister van Kolonien, van 18 Maart 1857, is:

Krachtens magtiging des Konings, aan den oost-indischen ambtenaar met verlof in Nederland *J. W. Kröller*, toegestaan om zich naar de kust van Guinea te begeven, ten einde zich, na zijne aankomst aldaar, te stellen ter beschikking van den nieuw benoemden Gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter Kuste, de heer *J. F. H. S. van den Bossche.*

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 24sten Maart 1857 la. A No. 30, is aan den Oost Indischen onderwijzer, met verlof in Nederland, *H. C. van Eijbergen*, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van 6 maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 16 Mei 1857 litt. A No. 14, is aan den oost-indischen ambtenaar met verlof in Nederland *T. J. Willer*, laatstelijk resident van Riouw, verleend eene verlofs-verlenging voor den tijd van 6 maanden.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 25 Julij 1857 No. 20, is aan *Samuel Carpmael*, te Londen, verleend een, tot uitsluitende gebruikmaking strekken, octrooi (No. 25 van het register) voor den tijd van 10 jaren, voor de invoering in Nederlandsch-Indië van eene, zoo hij verklaart, door hem gedane uitvinding, bestaande in »verbeteringen in het behandelen van vlas, hennep en andere vezelachtige stoffen.»

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, aan Mr. *P. Brunsveld van Hulten*, procureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië.

Benoemd:

Tot gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, de resident van Bageleen *D. F. Schaap.*

Tot assistent-resident van Grissee, de assistent-resident van het Wester-kwartier der Ommelanden van Batavia *W. Oostens.*

Tot assistent-resident van het Wester-kwartier der Ommelanden van Batavia, de secretaris van het collegie van boedelmeesteren te Batavia *W. de Val.*

Tot secretaris bij het collegie van boedelmeesteren te Batavia, de boekhouder bij de weeskamer te Batavia *C. F. Busscher.*

Militair Departement.

Ingetrokken:

Op zijn verzoek, het aan den kapitein der infanterie *J. G. G. H. Strengnaerts* verleend 2jarig verlof naar Nederland.

Advertentien.

Verkoop van Witte en Zwarte Peper te Benkoelen.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis van het algemeen, dat, in de eerste helft van de maand Augustus aanstaande, op den 2den of 3den dag na aankomst van het stoompakketschip van Batavia te Bencoelen, aldaar, voor gouvernements rekening, in openbare veiling zullen worden gebragt:

134 pic. witte peper, en
1229 » zwarte peper.

of zooveel meer of minder als bevonden zal worden in 's lands pakhuizen te Bencoelen voorradig te zijn.

Schutterij van Batavia.

Het magazijn van het bataillon wordt, met den 1sten Augustus 1857, verplaatst naar het huis op den hoek van Parapatan en Passer Senin.

Op last is het magazijn gesloten op 29sten, 30sten, 31sten Julij en 1sten Augustus 1857.

Op Zaturdag den 29sten Augustus 1857, des voormiddags ten 10 ure, zal door den resident van Cheribon, ten residentiekantore te Cheribon, eene uitbesteding worden gehouden voor de levering van benoodigdheden gedurende het jaar 1858.

De inspecteur der cultures, tijdelijk belast met het bestuur der residentie Pekalongan, maakt bekend, dat op Donderdag den 27sten Augustus 1857, des voormiddags ten 9 ure, ten zijnen kantore, zullen worden uitbesteed verschillende aannemingen en leverancien gedurende het jaar 1858 in die residentie.

De resident van Samarang maakt bekend, dat, op Donderdag den 20sten Augustus aanstaande, des morgens ten 10 ure, ten zijnen bureele, openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den aanmaak en de levering van de voor de overige residentien op Java benoodigde posterij artikelen.

De ingenieur der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indië, daartoe bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal dd. 19 Junij ll. no. 1 gemagtigd, brengt bij deze, met referte aan het in de Java Courant van den 27sten Junij daaraanvolgende opgenomen tarief, en aan de provisionele voorschriften en voorwaarden, opgenomen in de Java Courant van den 9den Mei ll., ter algemeene kennis, dat het telegraafkantoor te Soerabaya, met Woensdag den 29sten dezer maand, voor de publieke correspondentie wordt opengesteld.

Venduтien

Donderdag 30 Julij, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *Ker*, op Kramat, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 31 Julij, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Voor het sterfhuis van wijlen den heer *J. D. Frankhanel*, in de Koestraat.

Maandag 3 Augustus, in het lokaal van het collegie van boedelmeesteren.

Vertrekkende Personen.

E. Bruijère.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON, *J. E. Remmers*, geb. *West dorp.*

GENDING (PROBOLINGO) 14 Julij 1857.

Eenige kennisgave. (2197)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *M. W. F. Brinkgreve, de Meester.*

SOERABAIJA, 16 Julij 1857. (2172)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. M. van der Beek, Geerlofs.*

BATAVIA 22 Julij 1857. (2190)

Bevallen van eene DOCHTER. *F. W. M. Jaeger, Janssen de Vries.*

BATAVIA, 23 Julij 1857. (2191)

Bevallen van eenen ZOON *A. W. A. de Dieu Stierling, Varkevisser.*

SAMARANG, 23 Julij 1857.

Eenige kennisgave. (2207)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *J. E. van Bulderen, de Wal.*

BANDONG, den 26 *Julij* 1857. (2225)

Bevallen van eenen ZOON, *W. E. Frank Akkeringa.*

BATAVIA, 28 Julij 1857. (2222)

Heden overleed kalm en gelaten in den ouderdom van bijna 57 jaren onze innig-geliefde vader en behuwd vader den Heer *L. Joachim.* Een ieder, welke den overledene gekend heeft, zal kunnen beseffen, hoe smartelijk voor ons, dit zijn verscheiden is.

W. K. ENSERINCK.
(2192) A. ENSERINCK, geb. *Joachim.*

GOMBONG den 7 Julij 1857.

Heden overleed in den ouderdom van 32 jaren, na eene bedlegerigheid van ruim twee maanden, mijne geliefde Echtgenoote *Wilhelmina Clementina Reep*, nalatende vijf hulpbehoevende kinderen die het smartelijk verlies nog niet kunnen beseffen, door mij diep betreurd.

(2173) C. DE WALICK.

SOERABAIJA, 18 *Julij* 1857.

Eenige kennisgave.

Overleden te Bandong op den 24sten Julij 1857, *Johan Marthin*, oud 4 jaren, geliefden Zoon van

(2211) F. A. H. BEER.
M. L. BEER, *Persijn.*

Op den 14den Mei 1857 is te Utrecht in den leeftijd van bijna 39 jaren overleden, mijn dierbare broeder *D. H. van Leeuwen*, Med., chir. & art. obst. Doctor, ex-Geneesheer aan het krankzinnigen-gesticht *Meerenberg*, nabij *Haarlem*, Lid van onderscheidene geleerde genootschappen.

(2168) F. B. VAN LEEUWEN.

BATAVIA, *Julij* 1857.

Vendutie

op Donderdag den 30sten Julij 1857,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den WelEd. Heer **Ker**, op Kramat,

door

van Slooten, Morgan & Co.,

van eenen netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit hang-, tafel- en muurlampen, spiegels en schilderijen, tafels, stoelen, canapés, kleeder- en boekenkasten, porcelein en glaswerk, een voor dit climaat vervaardigde piano van Collard & Collard, een thermometer van Negretty en Zambra, wijzende de grootste koude en warmte, barometer Ancroid, een compleet photographisch toestel met waarlooze instrumenten, enz.; voorts nog wagens, waaronder mylord-handchais, palanquin, 5 spannen goed gedresseerde wagenpaarden, rijpaarden, enz., enz. (2174)

Op de vendutie van Vrijdag 31 dezer, zullen almede worden verkocht:

22 bijzonder fraaije Bimanesche Paarden

pas aangebragt van Bima.

(2214) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

EENE ZOOGMOEDER (*vervolg*)

Het schijnt eerst alsof moeder en zoon, verrast en ontsteld, eensklaps van de zijde afwijkende, waar die klagtoon rees, den ongelukkige willen voorbijgaan; doch weder klinkt de stem der vrouw: »Neen, FRANS! dat mogen wij niet... laat ons zien... welligt kunnen wij helpen!" en, nadat wij nu ons tweetal op de meer donkere plek zagen toetreden, vernemen wij eenige onverstaanbare woorden; terwijl het gekreun nog sterker en heviger klinkt, hooren wij vervolgens meer duidelijk den uitroep: »Moeder! neen, moeder! bedrieg mij niet... hij is het!" en daarop de woorden: »Mijn God! mijn God! zou het mogelijk zijn!...!"; en hooren wij eindelijk, nadat het gesprek op die duistere plaats nog eenigen tijd is vervolgd, een geschuifel, een nog akeliger kreunen, en op een heeschen en afgebroken toon de woorden: »Weg! weg! Het... is... genoeg... laat mij sterven!"; en zien wij eindelijk vrouw GEERTJE met haar zoon langzaam om den hoek van het huisje verdwijnen, terwijl zij tusschen zich in, half slepend, half dragend, een derden persoon met zich voeren, die maar somwijlen de slappe beenen beweegt, als of hij moeite doet om op eigene kracht voor te gaan.

Wel was het een vreemde nacht! In stede van, na gestadigen en zelfs laten arbeid, een verkwikkenden slaap te genieten, zat VROUW GEERTJE, toen de flaauwe morgenschemering door de reet van haar vensterluik boorde, nog voor hare bedstede, de oogen onafgewend op den jongeling gevestigd, aan wien zij haar leger afstond.

Benaauwde uren had zij met hem doorgebragt. Nu eens stil kermend nederliggende en dan weder woest en akelig overeind springende, terwijl hij in koortsig ijlen de vreemdste, somwijlen de grofst onkiesche, en terstond daarna de verteederendste woorden sprak, lag hij thans dof en roerloos, de ongelukkige jongeling... de jongeling, groote God! dien zij als kind met haren boezem de rozen op de ook toen zoo bleeke wangen getooverd had; de jongeling, dien zij als kind zoo teeder lief had, als of het haar eigen zoon... als of het haar FRANS geweest ware, van wien ze met bittere weemoedstranen gescheiden was, om hem niet meer te zien dan zóó... zoo ellendig!.. zoo ontzenuwd!... zoo!... en ze bad weder, de goede vrouw, hetgeen ze dien nacht reeds zoo vaak had gebeden: »Ontferm u zijner, o Heer! want ach! wat hij deed, hij wist het niet!" — Reeds een paar uren geleden had vrouw GEERTJE haren FRANS bewogen om eenige rust te nemen... zij... ze kon er wel tegen; onderen van dagen hadden den slaap niet zoo noodig. — Die goede moeder! — En, eindelijk, voor goed het olievlammetje uitdoovende, stond ze op, opende het vensterluik, en beschouwde toen nogmaals die nederliggende zoogbroeders... den armen FRANS... en den rijken WILLEM... neen! Hemel! neen! den armen WILLEM en den rijken FRANS! Verachting en onverdiende schande bij menschen... geen werk, welligt eerlang geen brood, geen voorspoed hier op aarde, wat was het, wat was dat alles bij de bewustheid der blijvende liefde Gods, in tegenstelling met het wandelen in de zinbedwelmende genietingen des levens, dat van den grooten God doet vervreemden, en op welk kortstondig genot het schrikkelijke woord: »Ik ken u niet!" volgen zal.

Rijke FRANS! Arme WILLEM!... arm!... maar zie, het morgenlicht, dat lieflijk gloort, spreekt tot de ziel der vrouwe, die eenmaal den vader beloofde voor zijn kind te zullen waken; dat licht dringt haar in 't gemoed, en 't is als of het fluistert: »De eeuwige liefde heeft geen lust in den dood des zondaars, maar daarin dat hij zich bekeere en leve!"

Leve! Ja, leve! Eeuwig leve! en de zoogmoeder gevoelde zich eensklaps sterk tot de heerlijke roeping om, met het reiner en verhevener voedsel dat thans haren boezem doorstroomde, de rozen eens hoogeren levens, de lachjes des vredes en blijde hope op zijne ontvleeschte kaken in 't aanzijn te roepen.

»Spare God hem daartoe het leven!"

VENDUTIE

op Vrijdag 31 Julij 1857,

à [illegible] Vendu Salaris, voor het commissiehuis van
van Stebbins, Morgan & Co.

van diverse lijnwaden, zeildoek, Hollandsch propatria papier, Engelsch velijn papier, kapleder, zadels, provisiën en dranken, zilverwerken, brillanten en diamanten; [illegible] 11 uur precies, van het perceel gelegen in het Oosterveld, Blok L, deel 17, buurt of wijk Kampong Bandang en bij de Verponding geregistreerd onder No. 8503. (2175)

Vendutie.

Op den vierden Augustus,

zal ten huize van wijlen **F. Melaert**, te Sumadang, verkocht worden.

Meubelen en een aanzienlijke partij nagelaten goederen en wat er verder ten voorschijn zal worden gebragt. (2193)

Vendutie

à 2 pCt. Vendu Salaris

op Donderdag den 6den Augustus 1857,

in een der westzijdsche pakhuizen van het Entrepôt door *Gebr. Roselje & Co.*, voor rekening van wien zulks zouden mogen aangaan van

278 Krandjangs Suiker en
150 Balen Koffij, beschadigd gelost uit het almede met averij binnen gevallen schip *Johannes Marinus.* (2178)

Vendutie

op Vrijdag den 21 Augustus 1857,

in een der Recherche pakhuizen aan den kleinen boom, door *Gebr. Roselje & Co.*, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan

van het alhier ter reede liggende Nederlandsche Barkschip **Johannes Marinus** gezagvoerder *J. Verbrugh* metende 825 lasten

en voorts:

deszelfs inventaris bestaande uit Ankers, Kettingen, Zeilen, Sloepen, Rondhouten, Touwwerk en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (2179)

Hout-Vendutie

De Ondergeteekenden zullen op eene nader te bepalen dag op Vendutie verkoopen:

eene partij jattie houten Balken, planken, daksparren en latten, enz. enz. verwacht wordende pr. *Sadoel Basie* van Rembang.

(2186) ABEELEN, DENNISON & CO.

Op een nader te bepalen dag van de maand Augustus aanstaande,

zal de ondergeteekende voor rekening des boedels van wijlen **J. O. Abrahams** vroeger genaamd **Jo Letweeng**, publiek verkoopen, eenige preciosas; Europesche en Chinesche meubelen, Wagens en Paarden, alsmede de volgende vastigheden, als:

1 perceel, verponding No. 3376, gelegen tegenover de Buiten kerk.

1 perceel, verponding No. 394 gelegen op Pinangsiea.
1 id. » » 628 » » Verburgs gracht.

1 perceel, verponding No. 212 gelegen op kampong Goot.

1 perceel, verponding No. 1458 gelegen op kampong Goot.

1 perceel, verponding No. 7821 gelegen op kampong Baroe.

1 perceel, verponding No. 5752
1 id. » » 8 gelegen op de Voorrij.
1 id. » » 176 » » id.
1 id. » » 1654 » » id.
1 id. » » 387 » » Pintoe Antjol.

1 opstal gelegen op [illegible] staande op den grond van de erven van *Tolsedre.*

(2194) A. W. ABRAHAMS qq.

Ontvangen bij de *Gezusters de Bruijn*, op Noordwijk.

De nieuwste Fransche en Engelsche Jaconnetten, effen wollen Barèges, Robes à volants, zwarte Glacé, Zijden, Mantilles en crepeur Katten, een nette sortering kindergoed, als: Kleedjes, Kieltjes, Hessen, Sorties de bal. Hoedjes en mutsjes, alsmede: eene factuur Engelsche en Fransche parfumerien. (2217)

ONTVANGEN

Een factuur fraaije **Spiegels** met vergulde lijsten en Supports.

(2224) JOHN PRYCE & Co.

TOOVERLANTAARNS

met fraaie voor kinderen zeer geschikte voorwerpen à *f* 30,—.

bij

(2180) H. M. VAN DORP.

BATAVIA 1857.

Cosmétique Noir,

chez

(2165) M. JANET.

Ontvangen:

Gom Elastieke Overschoenen voor Heeren

bij

(2187) S. D. BRANDON,

in de Stad en op Rijswijk.

Bij den ondergeteekende te verkrijgen:

Oude Manilla Sigaren No. 2, à *f* 40. — per mille.
Puike *van der Leeuw* Boter, à *f* 17.— per vaatje.
Id. Holl. gezouten Vleesch, per stuk, tegen 40 Cents het pond, als ook allerlei soorten van puike Hollandsche Provisiën in blik, en diverse Dranken; wordende dit alles voor goed gegarandeerd.

(2162) THIO TJING HIANG.
Passer Baroe.

Decoraties

Voor de Nederlandsche Leeuwordes.
Militaire Willemsordes, derde en vierde klasse.
Leopoldordes en
Eikenkroon.

Zijn te bekomen bij

(2188) S. D. BRANDON.

Op nieuw ontvangen:

Een keurig assortiment Zijden Parijsche **KINDERKLEEDJES**, opgemaakt met *Volants*, *Agrement* en *Fluweel*, als ook *Bagies* en *Jacet.* Alle zijn zeer net en naar de nieuwste mode opgemaakt; van de fijnste en keurigste Zijden zijn daartoe uitgezocht; als ook zeer prachtige en net opgemaakte Kinderhoedjes en Petjes, als ook een partij Kinder Schoentjes voor kinderen van een tot vijf jaar, te Weltevreden bij

(2185) B. J. LEON.

J. Schmidt,

Md. Tailleur à Molenvliet,

a reçu une belle facture de Marchandises. Nouveautés pour Pantalons et Gilets. Vêtements de fantaisie, joli assortiment de Flanelles anglaises pour vêtements du matin. (2183)

Par »La Malle.”

La soussignée a reçu directement de Paris: des robes en soie à volants brodés soie, Robes en tulle brodé soie, Sorties de bal, Mantilles, Châles et écharpes en mousseline brodés, Fichus avec manches Marie Antoinette en tulle, chemisettes en manches pour deuil, robes, bonnets de baptême, Pelisses et chapeaux pour enfants, Bandes en entredeux brodés, Robes en mousseline à 3 en 5 volants (brodés et suisse), Coiffures en fleurs, rubans et chenille, Bracelets en satin, Boas en gase de soie noire, rose et bleue. De plus: un assortiment de peignes fins, écrins garnis, broches à dents en à ongles, porte monnaie, souvenirs, étuis à cigares, souliers pour enfants, parures, bracelets en colliers en corail, des parures camées, etc. etc.

(2199) J. PONS.

Sluisbrug, 25 *Juillet.*

FOUCAULT & Co.

Ont l'honneur de donner connaissance aux personnes qui voudront bien les honorer de leur confiance, qu'ils viennent d'ouvrir à Batavia, un **TOKO**, dans lequel on pourra trouver un grand choix d'étoffes et de draps nouvellement arrivés de Paris.

Tels que: Pantalons tricots (première qualité et du dernier choix).
Gilets de soie, de toutes couleurs.
» » bal, soie lamée argent.
» » Piqué, blanc à dessins.
Draps mélangés pour paletots etc.
Chapeaux en tout genre.
Parapluies, chemises, cravattes et autre lingerie.
Odeurs de la Société Hygienique.

On pourra également se procurer les mêmes marchandises, ainsi que des corsets et des fleurs artificielles en tout genre, au **TOKO** de **E. Rinchon** à *Noordwijk.*

M. FOUCAULT & Co., s'engagent à fournir les effets commandés, dans le plus bref délai et à des prix très modérès. (2221)

TE KOOP.

Eenige spannen

BUFFELS.

Adres bij

(2218) LANGE & Co.

LEES HIER!

Uit de hand te koop

een huis geheel voorzien van meubilair, waaronder fraaije Europesche ameublementen, en van al wat voor het huishouden vereischt wordt, voorts de zich in het wagenhuis en in de stallen bevindende **twee toerwagens, één palanquin, vier span hardloopende, meest overwaalsche paarden** met tuigen en stalgerei.

Bij het huis behoort een zeer groot, zich tot aan de groote rivier uitstrekkend erf, beplant met koffij-, notenmuscaat-, klapper- en andere vruchtboomen, en waarop zeer gemakkelijk en voordeelig een **twee honderdtal klapperboomen** kan worden bijgeplant.

Huis en erf aangenaam en bij uitstek gezond gelegen aan den grooten postweg van *Batavia* naar *Buitenzorg*, zeer nabij *Meester Cornelis*. Daarom ook zeer geschikt voor een **GEZONDHEIDS-ÉTABLISSEMENT.**

Nadere informatiën bij den heer *H. M. van Dorp*, boekhandelaar enz. te *Batavia.* — Brieven *franko* onder Letter L. (2195)

TE HUUR het huis op Molenvliet (oostzijde), laatst bewoond door wijlen den Majoor *J. S. Koster*, te bevragen bij

(2196) Mr. H. KLEIN.

TE HUUR of **TE KOOP**

Een huis op Kebon Sirie.

(2160) LANGE & CO.

Wij zijn ook menschen, en daarom — ja, daarom zullen wij hem niet hard vallen, den steeds zoo ijverigen geneesheer, die, als hij, na een drukken practijkdag, uit een weldadigen slaap wordt opgewekt om onverwijld een lijder te bezoeken, en nog maar weinige minuten nadat de slaap hem ten tweedenmale in zijne armen wiegt, op nieuw wordt geroepen, om in de D... steeg een kranke te komen zien... bij de woorden »gelieve kom terstond”, de gedachte aan de D... steeg voegt... zich nog, al is 't maar voor vijf minuutjes, in de dekens wikkelt, en — inslaapt, inslaapt om niet voor den morgen te ontwaken.

Wij veroordeelen hem niet, al hadden wij ook om den ongelukkigen WILLEM en de wachtende GEERTJE gewenscht, dat hij eerder verschenen ware, maar... zijn verheugd dat hij eindelijk verschijnt, om der medelijdende vrouw te verzekeren dat de jongeling, hoewel in een ontzettend verwaarloosden toestand verkeerende, zich volstrekt in geen oogenblikkelijk levensgevaar bevindt.

De brieventasch, welke GEERTJE, toen zij den jongeling van zijne bovenkleederen ontdeed, als in de hand was gevallen, en zonder inzage door haar werd terzijde gelegd, stelde zij den arts in handen, terwijl zij hem een kort, doch zakelijk verhaal van het gebeurde deed, en hem deelgenoot van de betrekking maakte, waarin zij tot den lijder gestaan had; met de verklaring besluitende: dat ze met 's Heeren hulp de gelofte aan den vroeg gestorven vader gedaan, nog te vervullen hoopte om, wat ook aardsche magten zouden dreigen of tegenwerken, eene ziel te redden van den eeuwigen dood; al mogt dan de kunst het veege ligchaam niet voor het aardsche leven kunnen bewaren.

Het adres van een zich in de portefeuille bevindenden brief stelde den geneesheer in staat, vrouw GEERTJE te onderrigten, waar WILLEM VAN HALE zijne kamers had, en, hulpvaardig als hij was, verklaarde hij voor een gemakkelijk sleepkoetsje te zullen zorgen, ten einde den zwakken jongeling naar zijn kwartier te kunnen overbrengen; terwijl de arts nog ten slotte met GEERTJE overlegde hoe de arme lijder, die welligt eene langdurige en nauwlettende verzorging zou behoeven, het geschiktst zoude verpleegd worden.

Te naauwernood echter had GEERTJE — in weerwil van haar vast genomen besluit, toch bevreesd voor den man die, zoo als zij zeide, eenmaal aan God rekenschap zou moeten geven van zijne hemeltergende voogdijschap — diens naam genoemd, of de geneesheer bragt zijn wijsvinger aan het voorhoofd, en, den naam VAN HEMELE een paar malen herhalende, vroeg hij: »luitenant der cavallerie...?”

Op het antwoord der vrouw, dat hij althans in dienst was, toen na VAN HALE's dood de voogdijschap over den jongen door hem aanvaard werd, verhaalde de geneesheer verder hoe het juist bij hem geweest was, dat hij dienzelfden nacht werd geroepen, terwijl hij er bijvoegde, dat het hem zeer verwonderen zou indien de luitenant, die, zoo als hij reeds hoorde, bij zijne mede officieren maar weinig gezien was, de activiteitsuniform langer zou dragen, aangezien hij dermate gevallen was, dat, naar zijne meening, het regterbeen — geheel verloren zou zijn.

Neen, zij verheugde zich nimmer in het lijden des naasten. Zij juichte niet om het leed, dat den ruwen man, die het arme zoogkind ten verderve geweest was, weervoer... neen; maar toch verspreidde er zich een lachje over hare wezenstrekken toen zij die woorden des geneesheers vernam: een lachje, zoo als dat van de wintervorst kan geweest zijn, toen zij den ellendige had nedergeworpen.

De weinige dagen, die er verliepen sedert wij WILLEM VAN HALE op zijne kamer aantroffen, hadden hem, onder de vreeselijke leiding van zijn vrolijken voogd, die steeds beweerde te weten wat een jong mensch toekwam en dat men de jeugd meest genieten, dewijl dat blijde tijdperk zoo kort was; en hij een druiloor werd, die in zijne schoonste levensdagen niet zag wat er in de wereld te koop is; — die dagen, zij hadden zijne laatste levenskrachten ten eenenmale vernield.

Naar mate de verslapping, de verdooving, en ook de lusteloosheid al meer en meer de overhand nam, waren de prikkels van 't genot ook scherper geworden;

Wordt ter overneming aangeboden het gerenommeerde ...el Montoft te Soerabaya. Informatien zijn te be... bij den heer *Anemaet* in de Chinesche kamp al... als gemagtigde van

(...8) J. P. DIETZ en C. E. v. D. TEEN.

...RABAYA, 22 Julij 1857.

TE HUUR. Twee huizen in de Pollones laan, te ...agen bij

(...6) W. F. G. POOL.

---

f 7000,— of meer

...leen te bekomen onder eerste verband, bij

(...4) ZWAGER, 1ste *Luitenant*.

---

f 4000

...leen te bekomen. Nadere informatiën bij den Uitgever van dit Blad. (2167)

Nederlandsche Staatsloterij.

...oten in voormelde Loterij worden voortaan door ons geleverd ad *f* 100,— het heele Lot. Onderdeelen naar ...redigheid.

...uitkomst der Loten zal **na finalen afloop** der ...te en volgende Loterijen, onzen respectieve afnemers ...elijk worden medegedeeld.

...an de verwacht wordende Loten van de aanstaande ...ste Loterij zijn nog eenigen te bevragen bij

(...06) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

...5 *Julij* 1857.

...aarbank, opgerigt te Batavia door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië.

...ommissarissen van de Spaarbank hebben de eer ter ...nisse van het publiek te brengen:

1o. dat de zitdagen, tot het ontvangen van inlagen bij de Spaarbank, bepaald zijn op den 2den en 16den van ieder maand, van des morgens ten 9 ure tot des namiddags ten 1 ure; zullende, wanneer die dagen op Zon- of Feestdagen vallen, de zitdagen op de daaropvolgende dagen gehouden worden;

2o. dat de eerste zitdag bepaald is op den 3den Augustus aanstaande;

3o. dat op den tweeden zitdag in iedere maand gelegenheid zal zijn tot terug ontvangst van ingelegde gelden en verrekening van renten; en

4o. dat de zitdagen gehouden worden ten kantore van den Penningmeester, den heer *J. van Lennep*, Secretaris der Javasche Bank, zijnde Commissarissen tevens bereid om ten alle tijde zich persoonlijk te belasten met de ontvangst van inlagen, op voorloopig door hen af te geven bewijzen, en met de overbrengst der inlagen bij de Spaarbank.

Namens Commissarissen van de Spaarbank.

De Secretaris,

(...) J. VERHEIJ.

...atschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië.

...t bestuur der Maatschappij brengt ter kennisse van ...ubliek, dat door haar te dezer plaats is opgerigt ...Spaarbank, en dat het bestuur dier inrigting is ...ragen aan de heeren *Th. F. Schill* als voorzitter, ... *Lennep*, Penningmeester, *J. Verheij* Secreta...r, *J. Voute* en *H. G. Vaupel* als Commissaris... zijnde het reglement der Spaarbank voor het ... verkrijgbaar bij den Penningmeester voor...

Namens het Bestuur,

De Secretaris,

(...) J. MUNNICH.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve........ 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig... ½% "

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig........ ¾% "

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig..... 1% "

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig........ 1¼% "

Op Schepen, liggende op Reeden...... 1% "

(2036) E. MOORMANN & Co., te Batavia.
C. DAMNITZ & Co., te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY.

OPGERIGT IN 1836

voor Brand- en Levensverzekeringen,

Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(2035) MORGAN, MELBOURN & Co. Batavia.
MAJOR, MATZEN & Co. Soerabaya.
W. MAJOR & Co. Passaroeang.

INSTITUUT

PHILOSOPHEN-LAAN TE UTRECHT.

De ondergeteekende, sedert 6 jaren Instituteur te Jutphaas neemt de vrijheid ter kennisse te brengen van ouders en voogden in Indië, dat hij, door aankoop, eigenaar geworden zijnde van eene zeer ruime, doeltreffend ingerigte woning met grooten tuin, daarin den 20 Mei jl. zijn Instituut heeft overgebragt.

Even als vroeger blijft deze zijne inrigting van opvoeding en onderwijs, bestemd om jonge lieden op te leiden voor de universiteiten, de Marine, de Academie van Breda of Delft, 's Rijks hospitaal te Utrecht, den handelstand en andere maatschappelijke betrekkingen.

De heeren *E. C. Bangert & W. C. Happé* ambtenaren, *G. Kolff* boekhandelaar te Batavia en *P. van Geelen* onderwijzer te Padang, hebben zich wel bereid willen verklaren tot het uitreiken en verzenden der verlangd wordende prospectussen, en tot het geven van alle nadere inlichtingen, zijn Instituut betreffende.

(2226) A. KOOIMAN.

UTRECHT, 8 *Junij* 1857.

De ondergeteekende, Gezworen Landmeter, als zoodanig wettig beëedigd voor den raad van justitie te Batavia, beveelt zich aan tot het opmeten en in kaart brengen van Landerijen, erven en alles wat tot het vak van den Landmeter behoort.

(2213) SESSELER.

Koningsplein O. Z. naast het Geniekamp.

Dr. Peereboom Voller zich weder te Batavia als praktiserend Geneesheer gevestigt hebbende, beveelt zich als zoodanig bij het Publiek aldaar aan; — hij is voorloopig gelogeerd bij den Heer Mr. *du Cloux* aan het Koningsplein-Westzijde.

29 Julij 1857. (2205)

Bestaat gelegenheid tot [illegible] Gang kampong Kwitang. (2212)

Wordt gevraagd op de [illegible] eene der [illegible] eene **Gouvernante** voor de opleiding van twee meisjes oud 14 en 15 jaren. Salaris *f* 125 — 's maands, later te verhoogen tot *f* 150.—.

Adres franco bij de boekhandelaren *Lange & Co.* te Batavia, onder letter L. (2216)

Eene fatsoenlijke Dame wenschte zich als **GOUVERNANTE** geplaatst te zien bij jonge kinderen. Zij is reeds lang als zoodanig werkzaam geweest.

Gelieve te adresseren met franco brieven bij den heer *H. M. van Dorp*, onder letters L. M. (2166)

Biedt zich aan een **Gouverneur**, goede getuigschriften producerende. Adres franco Lt. Q.

(2219) LANGE & Co.

Bij eene familie bestaat gelegenheid voor kost en inwoning.

Informatien bij den Boekhandelaar

(2228) H. M. VAN DORP.

Aan Inclinerenden onder La. Z op de advertentie No. 1887, voorkomende in dit blad van 1 dezer No. 52 wordt berigt, dat de betrekking als geemploijeerde op eene landelijke onderneming vervuld is.

De door sommigen overgelegde stukken liggen ter dispositie.

(2220) LANGE & Co.

27 Julij 1857.

De Heer *Edward Hagedorn* heeft onze generale procuratie.

BATAVIA, 27 *Julij* 1857.

(2204) TOLKEN, VOGET & Co.

Notice.

As a partner in the Firm of *Torrices, Ferran & Dupierris* of Havana, I hereby give notice, that I have this day established a Branch of the above Firm at Macao, the business of which will be carried on under my own name.

Messrs. *Lyall, Still & Co.* will act as our Agents at the port of Hongkong.

(2202) A. R. FERRAN.

MACAO, 1st *June* 1857.

De ondergeteekende zal eerstdaags ter perse doen leggen:

13 Jaren in Nederlandsch Indie.

Losse Bladen uit mijn Levensboek.

Een deel in royaal 8vo.

Prijs bij inteekening *f* 5, franco per post *f* 6.

De berigten van inteekening zullen [illegible] rondgezonden, terwijl de opbrengst, na aftrek der kosten, tot een liefdadig doel zal worden aangewend.

(2189) Mr. L. J. A. TOLLENS.

BATAVIA, 25 *Julij* 1857.

Parellèle des

MAISONS DE PARIS,

construites depuis 1830 jusqu' à nos jours, dessiné par l'architecte *Victor Calliat*.

Grand Ouvrage d'architecture composée de 126 planches et d'un texte. Joliement relié *f* 50.—.

Romans Français

publiés en 1856 en 1857. (*Edition Hetzel*). *Dumas*, *Sue*, *Berthet*, *Dash*, *de Kock* etc.

Chez

(2227) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

... de arme knaap, in den nacht toen hij met JOOST ... huiswaarts keerde, door dezen verlaten, geen ...meer had bezeten, om alleen zijnen weg te ver...

...lang hij daar in de koude op de kille steenen ... gemakkelijk te berekenen, indien wij het tijd... nagaan, waarin MATHILDE van hare vlugt voor ...vervolger af, het onderhoud in de kamer van GEER... en de laatste vervolgens, na MATHILDE tot aan ...'s ... tamelijk afgelegene, woning te hebben ver..., op haren terugweg den jongeling daar ... liggende vond.

... zoogmoeder, noch haar zoon, waren door ... MALE ...kend geworden, en den ganschen nacht, ... GEERTJE wakende aan de bedstede had doorgebragt, ... hij geen teeken van bewust te zijn wat er met hem ...rde.

...treeks negen ure in den morgen, werd de bewo... der sierlijke kamers in de K... straat, nog steeds ... verschrikkelijksten toestand. Op zijne fraaije ...stede nedergelegd, en de geneesheer die, zoo als ... zijn eerste bezoek beloofde, op dat tijdstip me... verscheen, verklaarde met den luitenant niet over ...toestand van zijn pupil te hebben gesproken, daar ... in eene hevige koorts lag; terwijl hij ook ...chirurg den luitenant niet weder dacht te bezoeken, ... een militaire geneesheer hem vervangen had.

Naar zijne meening werd de zaak der verzorging een liefdewerk, 't welk aan niemand beter dan aan de vrouw kon worden toevertrouwd, die in den lijder zulk een groot belang stelde; volgaarne de woorden der zoogmoeder toestemmende: dat de hand der Voorzienigheid kennelijk te ontdekken was, die haar — juist haar — door zulke, schijnbaar toevallige omstandigheden, den knaap als in de armen had teruggevoerd.

Met den eigenaar van WILLEM's kamers was alles weldra geschikt; bij noodzakelijke afwezigheid der weduwe zou hij of zijne vrouw mede een wakend oog houden, terwijl FRANS — die toch niets te doen had — mede tot de verpleging behulpzaam kon zijn. En GEERTJE verlangde geene belooning; zij wilde trachten toch haar werk te verrigten. De verdiensten in 't logement, ja... die moest ze missen; maar wat maakte het uit, indien ze dan met haar jongen slechts een matig stuk brood kreeg.

WILLEM lag te bed... akelig!

FRANS zat er bij, om de gegevene bevelen van den geneesheer getrouw te volbrengen, en GEERTJE sloeg den vaal rooden doek weder om, want ze had door al het gebeurde hare belofte niet vergeten, om voor de belangen der beangste MATHILDE en den belasterden zoon al wat haar mogelijk zou wezen in 't werk te stellen.

De lezer zal het waarschijnlijk hebben opgemerkt dat [illegible] dochter, van het wreede lot, dat haar bedreigde, tot GEERTJE en FRANS sprekende, tevens de bijzonderheid — waaraan zij-zelve echter weinig beteekenis had gehecht — verhaalde, dat HAK de echtgenoot, waarmede [illegible] de jeugd zijner dochter bedreigde, dienzelfden avond — den avond vóór de aanteekening — zich niet als naar gewoonte in het winkelkamertje aan hare zijde was komen nederzetten.

Zij-zelve had bij die niet-verschijning weinig meer gedacht dan dat de spekslager... ja, wat [illegible] dan gelukkig, *niet* verschenen was; en [illegible] had zeer weinig van de verlovings-formaliteiten te kennen, had het er vast voor gehouden, dat het in den regel *'t gebruik* was, elkander den laatsten avond vóór het bruidschap niet te ontmoeten.

(*Wordt vervolgd.*)

BOEKHANDEL LANGE & Co.

Wordt steeds gedebiteerd, het Indische Kookboek

KOKKIE BITJA.

Prijs *f* 3,—. Franco per post *f* 4,—.

(2215)

Muzijk-Handel van *H. M. van Dorp*, te Batavia.

3e vervolg van de Catalogus van Muzijk à 10 ct. per pagina.

Op franco aanvraag gratis te bekomen. (2171)

Kantoor- en Papierhandel van H. M. van Dorp, te Batavia.

Groote en Kleine Kantoorboeken,

met en zonder Koper, in verschillende formaten en tegen billijke prijzen. (2170)

De Garebeg Optogt

van den Sultan van Djocjocarta,

en de meest karakteristieke typen van den Ned. Ind. Archipel, in gecostumeerde optogt, voorgesteld door het Delftsche Studentencorps.

Eene fraai gekleurde uitslaande plaat als model per Mail ontvangen en te leveren à *f* 15 per Exempl., door den boekhandelaar

(2169) H. M. VAN DORP.

Batavia, 1857.

STAD NIJMEGEN,

Kapt. H. P. Cruijs.

Het bovengenoemd snel zeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed en doelmatig ingerigt Barkschip, wordt passage aangeboden naar Nederland.

Nadere informatien te bekomen bij de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya of alhier bij

de Agenten

(2208) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

VOORWAARTS,

Kapt. G. F. Bus.

Het bovengenoemd snel zeilend Barkschip thans op Tagal beladen wordende, zal omstreeks medio Augustus van hier vertrekken naar Nederland, en wordt hetzelve tot den overtogt van passagiers aangeboden, zijnde daartoe bijzonder goed en doelmatig ingerigt.

Nadere informatien bij

de Agenten

(2209) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

PRESIDENT VAN RIJCKEVORSEL,

Kapt. C. Vermeij.

Het bovengenoemd nieuw gebouwd extra snel zeilend Fregatschip, bijzonder fraai en doelmatig ingerigt tot den overvoer van passagiers, zal tegen het laatste gedeelte der maand Augustus van hier de terugreis naar Nederland aanvaarden, en wordt daarmede passage aangeboden.

Gewone slechts bodem voor ... geëxamineerden Scheepsdokter.

Voor nadere informatien bij de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya, *Dorrepaal & Co.* te Samarang, of alhier bij

de Agenten

(2210) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

De ondergeteekenden, als daartoe gemagtigd door het Huis *A. R. Ferran*, te Macao, verwittigen belanghebbenden dat bij hun voortdurend gelegenheid bestaat tot het **afsluiten van Charterpartijen voor den overvoer van Chinesche Landverhuizers uit de Chinesche havens naar Havanah**, waarvan de bijzonderheden ten hunnen kantore ter inzage zijn.

(2203) G. BAHRE & G. KINDER.

Batavia, 22 Julij 1857.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Ned. Fregatschip **AMPHITRITE**, Kapt. **Daniel Grim**, hebbende uitmuntende inrigtingen tot overvoer van passagiers dit schip zal tegen den 10 Augustus van hier vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder in het Marine-Hôtel en bij de Agenten

(2202) HAAGER & SCHUURMAN.

BATAVIA.

Dezer dagen kwam ons in handen het eerste deel der Statistiek van den Handel en de Scheepvaart op Java en Madura sedert 1825. Dit werk, uit officiele bronnen, door den heer G. F. de Bruijn Kops bijeenverzameld, verdient voorzeker de meeste aandacht des Handels. Met genoegen doorblaarden wij dit eerste deel, den *Invoer* behelzende en wenschen dat ook het 2de deel, betrekkelijk den *Uitvoer*, spoedig het licht moge zien. Een gemakkelijke Index in drie talen: het Nederduitsch, Fransch en Engelsch verhoogt de waarde van dit nuttige werk, dat tevens op eene nette typographische uitvoering, aan de pers van de Heeren Lange & Co. te danken, mag bogen.

— Men meldt ons van Buitenzorg:

In den namiddag van den 22 dezer, omstreeks 4 ure, werd alhier een ligte schok van aardbeving gevoeld, die zich, ten 2 ure in den daaropvolgenden nacht herhaald heeft. De rigting was van het Zuiden naar het Noorden.

Ook vonden in den laatsten tijd, hoofdzakelijk door de alhier heerschende droogte, eenige branden plaats, doch de daardoor geledene schade is zeer gering.

— Naar men ons van Sourabaya mededeelt, is de lijn der electrische telegraaf aldaar gereed en zal het kantoor derzelve, op den 29 Julij aanstaande, voor het publiek worden opengesteld. Wij verheugen ons in de spoedige en goede daarstelling van dit communicatiemiddel hetwelk thans de drie hoofdplaatsen van Java's Noordkust, met de snelheid der gedachte, vereenigt en inzonderheid voor den handel zoo vele voordeelen opleveren zal.

Krawang. Tusschen den 4 en den 7 dezer zijn, op hunne reis van Tagal naar Batavia, ten gevolge der hevige ooste winden, op de hoogte van Karang Sindoelang en Tandjong Pisang met verlies van roeren en ankers, op het strand geraakt:

eene praauw, gevoerd door den djoeragan Pieman, geladen met 160 picols rijst, 13 kisten thee enz;

De Nederlandsch Indische schoener *Emilie*, gezagvoerder Moeloet, geladen met 616 pikols rijst, benevens 10 kisten diverse goederen; en

eene praauw majang, gevoerd door den djoeragan Lidjan, geladen met 8 kisten lijnwaden, 9 kisten thee, 14 zakken tarwe, 15 zakken harst, 10 picols uijen en 12 pikols kaarsen. Door de spoedig aangebragte hulp van de strandbevolking, zijn deze vaartuigen, uitgezonderd de praauw majang, die kort na de ontlading door den hevigen golfslag uit elkander werd geslagen, benevens een groot gedeelte der lading, ofschoon eenigzins beschadigd gered.

Wester-Afdeeling van Borneo. Door de gouvernements schoener *Haai* werd van uit Pontianak, van af 31 Mei tot 22 Junij, een kruistogt gedaan om den Noord, die weinig meldingswaardigs opleverde; in de omstreken der Natoena eilanden waren, volgens ingewonnen berigten, eene maand vroeger vijf groote rooverspraauwen van Nieuw Guinea, bemand met Papoes, geweest, die echter niets hadden durven ondernemen. Uit de omstreken van Groot Natoena of Poeloe Boeang Orang, waren ongeveer 100 menschen verdwenen, die door de zeeroovers of uit kleine praauwen opgeligt of van de kleine eilanden geroofd waren.

Z. M. stoomschip Onrust is door den lagen waterstand in de Kapoeas rivier, nabij Sintang aan den grond geraakt; het schip verkeert echter niet in het minste gevaar.

In de afdeeling Sintang is in deze maand eene aanzienlijke hoeveelheid rijst van de boven Kapoeas afgevoerd. De handel begint daar weder te herleven.

De laatstelijk in verzet gekomen grooten hebben zich verder landwaarts is begeven en houden hun verblijf aan de Katoengouw (zie hierover ons nummer van 27sten Julij jl.) De bevolking keert langzamerhand naar hare vroegere woonplaatsen terug.

Molluksche Eilanden. De berigten loopende tot medio Julij jl. behelzen het volgende:

Amboina. Met uitzondering van slechts enkele dagen heeft het hier gedurende de laatste maand aanhoudend geregend.

In den nacht van den 12den op den 13den Mei, is eene $3\frac{1}{2}$ koijangs praauw, geladen met handelswaren, door zwaren wind op de kust van Hatoe geslagen en geheel vergaan. Een gedeelte der lading, ter waarde van *f* 800, is verloren gegaan.

Op den 29sten Mei is, op den hoek van Soelij, eene jonk, van de Pas Bagnala naar Saparoea varende, verongelukt, waarbij eenige goederen verloren zijn gegaan.

Door de bevolking van den achterwal der Aroe eilanden is een rooverspraauwtje genomen; — zes der roovers zijn door haar afgemaakt en drie aan het bestuur overgeleverd, waarvan een echter op de reis aan de berri berri ziekte is overleden.

Banda. De weersgesteldheid kenmerkte zich hier door hevige Z. O. winden, van tijd tot tijd vergezeld van zware regens.

In den namiddag van den 8sten Mei, omstreeks $5\frac{1}{2}$ uur, werd hier eene ligte aardschudding gevoeld.

Gedurende de maand Mei heeft de oogst der muskaatten in de onderscheidene perken bedragen: 2,279 534 notenpitten, uitmakende 18.236 ponden noten en p. m. 4.559 ponden foelie. De heerschende Z. O. winden deden veel jonge notenvruchten af vallen.

Ternate. In den voormiddag van den 8den Mei en in den avond van den 27sten daaropvolgende, werden hier ligte aardschuddingen gevoeld; de laatste heeft ongeveer 20 seconden geduurd.

— Ten vervolge van het medegedeelde, in ons nummer van 1 dezer, nopens het aanwezen van vier Europesche schipbreukelingen op het eiland Wandessi, in de Geelvinksbaai (Nieuw Guinea), kunnen wij mededeelen, dat de resident van Ternate, vergezeld van vijf prinsen van Tidore, zich op den 8sten Junij jl. met Z. M. stoomschip *Etna* derwaarts zou begeven, ten einde de bevrijding dier schipbreukelingen te beproeven.

Menado. In den voormiddag van den 3den Mei, te elf ure, en in den avond van den 27sten en 29sten daaropvolgende, omstreeks zeven uur, werden hier ligte aardbevingen waargenomen.

De plotseling ingevallen hitte deed, vooral aan het oosterstrand, veel padi verdorren. Door de veldmuizen en wormen werden belangrijke hoeveelheden van het rijpend gewas geheel vernield. Over het algemeen wordt echter nog op eenen redelijken oogst gerekend.

Volgens berigten van Gorontalo over April was het weder daar zeer drukkend. Het aanplanten van ... werd door de droogte belemmerd, terwijl daardoor ... het jonge koffij plantsoen veel schade werd ver... zaakt. In den ochtend van den 6den dier maand, ... streeks tien ure, werd eene ligte aardschulding wa... genomen.

(*Jav. Cour.*)

Soerabaya, 23 Julij. Wij vernemen dat de Ma... Reiger, commandant van het 14 de Bataillon Infante... alhier in garnizoen, dezer dagen heeft ontvangen ... bewijs van aandenken, hem door de officieren op Ba... in het begin van het vorige jaar aangeboden. Dat a... denken bestaat uit een op een ebbenhouten voets... geplaatsten zilveren bloembeker, keurig bewerkt door ... firma Bonebakker en zoon te Amsterdam, aan de e... zijde met de bewoordigen: Aan den Majoor *B. T. R... ger, militaire commandant van het eiland Banca, ...* hoogachting en toegenegenheid" en aan den anderen k... "*door de ondervolgende officieren in het comman... ment Banca*" (volgen de namen.)

(*De Oostpost*).

NEDERLAND.

De dagbladen hebben medegedeeld, dat de heer ... J. E. de Vrij, lector in de scheikunde aan de clinis... school te Rotterdam, met een wetenschappelijke zend... in Nederlandsch Indië is belast. Naar wij vernem... is deze benoeming geschied op het voorstel van ... Junghuhn, inspecteur voor natuurkundige onderzoek... gen in Ned. Indië, dat voornoemde heer zou wor... uitgezonden, ten einde hem te worden toegevoegd, hoo... zakelijk in het belang der *kinacultuur*, maar toch o... in het belang van andere culturen.

Voorts behelsden de bladen ook het berigt omtre... een wetenschappelijke zending, opgedragen aan Dr. ... A. C. Oudemans, buitengewoon hoogleeraar in de wi... en natuurkunde aan de hoogeschool te Utrecht. De... heer is benoemd tot hoofdingenieur van de geograp... sche dienst in N. I., ten einde aan het hoofd te sta... van de sterrekundige plaatsbepaling in Indië en ha... vooral in verband te brengen met de onontbeerlij... hydrographische kennis van die gewesten, in het bela... der zeekaarten.

— Zelden mogten de visschers zich in zulk een voo... deelig jaar verheugen. Door veelal uitmuntend wed... begunstigd, visschen zij, gedurende de laatste drie ... vier maanden, met bijna onafgebroken geluk door. ... langrijk zijn dan ook hunne winsten, die zij wekelij... kunnen overgaren, en ... verzekert men, dat sommige Urker en Schokker vissche... nu in staat zijn den ... van vroegere mind... voordeelige jaren af te doen. Uiterst gelukkig en voo... deelig was de scholvangst! thans is het de schelvisch... die dagelijks in ontelbare massa wordt gevangen, en di... voor zoo verre hij hier wordt afgezet, gedroogd en na... Duitschland wordt verzonden, alwaar hij, even als hi... de stokvisch, bij het pond verkocht, en naar wij ve... nemen voor een lekkernij wordt gehouden. Voor on... kustvisschers was het niet verschijnen van den ansjo... visch eene groote misrekening; hunne visscherij bepa... zich thans slechts bij het vangen van aas voor het n... jaar, hetwelk voor de kabeljaauwvisschers wordt gep... keld en in tonnetjes gekuipt, en welke visscherij la... niet onder de onvoordeeligste mag gerekend worden.

— Een ander bewijs van den voordeeligen toesta... der visscherij, is dat dezer dagen te Kralingen een a... slag van zalm plaats had, ten getale van 658 stuk... hetwelk in dit jaargetijde, bij menschengeheugen, ni... gebeurd is; de zalm is tot hoogen prijs voor Duitsch... en Engelsche rekening gekocht.

Leiden, 25 Mei. Heden ten 9 ure heeft de hoo... leeraar Bake, die weldra zijn emeritaat zal erlange... in het groot auditorium, ten aanhoore van een talr... en uitgelezen publiek, eene afscheidsrede gehouden... die slechts dit bejammeren deed dat het eene afschei... rede was. Diep bewogen en ontroerd, met die fijne ta... die Bake eigen is, in een Latijn, als men van hem alle... gewoon is, met die bescheidenheid, die hem als ... leven ... kenschetst, riep de hoogleeraar zijnen ambtge... nooten en leerlingen een hartelijk vaarwel toe, na zi... bij voortduring in hun aandenken en vriendschap ... hebben aanbevolen.

Zijn geliefde leerling en ambtgenoot Cobet sprak, ... gloeijende en als uit het hart gegrepene taal, over ... menigvuldige, wat de heer Bake voor de wetensch... voor zijne leerlingen, voor de Leidsche hoogesch... verrigt had, en zijne rede werd met te meer genoeg... aangehoord, naar mate Cobet er bij uitnemendheid ... geslaagd was, om zonder te vervallen in loci-commu... of laffe vleijerij, de eigenaardige verdiensten en hoe... nigheden van den gevierden hoogleeraar naar waarh... en in meestertrekken te schetsen.

Moge de waardige hoogleeraar nog gedurende ... aantal jaren genot hebben van zijne rust, die h... voorzeker door niemand, die hem kent, zal wor... misgund.

ENGELAND.

De *Warrington Guardian*, een engelsch dagbl... deelt mede, dat bij de onlangs plaats gehad hebbe... opening van de tentoonstelling van schoone kuns... te Manchester, aller oogen gerigt waren op de hee... Dallas en van de Weyer, de ministers van de Vereeni... Staten en van Belgie. Terwijl deze heeren met elk... der in gesprek waren, naderde de minister van Ha... baron Damier, die een zoo olieachtige huid en een ... gezwollen en kluchtig aangezigt heeft, als ooit aan ... neger gezien werd. Deze had reeds den geheelen m... gen rondgewandeld en men scheen verlangend te we... hoe de heer Dallas en hij zich zouden houden, wann... ze elkander ontmoetten; want men zegt, dat de s... lijke Haïter er vermaak in schept den Burger D... verlegen te maken, en dat hij hem bij elke gelegen... in het openbaar onder het oog brengt, dat hij ... mensch is en dat zij broeders zijn. Toen nu de zw... minister op hen toetrad, stond de belgische mini... met fransche beleefdheid op en reikte hem de h... toe. De eerstgenoemde scheen ook van den heer D... zulk een begroeting verwacht te hebben en keek ... aan; maar de heer Dallas maakte een beweging ...

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 29 Julij 1857, No. 60.

...and, die duidelijk te kennen gaf, dat de baron zich ...konde verwijderen. En dit was alles, wat de vertegenwoordiger van een republiek, die zegt dat alle menschen gelijk zijn, voor zijn zwarten broeder over had.

De *Moniteur de la Flotte* berigt dat de Engelschen, krachtens een door de Oost-Indische Compagnie met eenige half wilde stammen gesloten koopcontract, zich in bezit gesteld hebben van het eiland Perim, in de engte van Bab-el-Mandeb, aan den ingang van de Roode Zee. »Het bezit van dit eiland (zegt dat blad) is op zich zelf van weinig waarde; maar eenmaal meester van die positie, zullen de Engelschen slechts eenige oorlogschepen behoeven, om de Roode Zee zoo te sluiten, dat er niets uit of in komen kan. Het is klaarblijkelijk, dat het vooruitzigt op de doorgraving der landengte van Suez in verband staat met het besluit der Engelschen, om zich in den ingang der Roode Zee te vestigen. »Dit eiland is reeds door Engelsche artilleristen bezet.

Londen, 22 Mei. Onlangs is alhier een zonderling boek in het licht verschenen, onder den even zonderlingen titel: *The Elah*. De schrijver noemt zich onder het pseudoniem Darwehd. Het is deels van godsdienstigen, deels van staatkundigen inhoud en geeft onder anderen de karakters van de zes Wijzen van onzen tijd. Daar men niet ligtelijk zal raden, wie die bevoorregten zijn, welke op dezen eeretitel aanspraak kunnen maken, laten wij de namen, welke de Heer Darwehd verheerlijkt, hier volgen. Het zijn: Mazzini, Lodewijk Napoleon, Sir James Brooke, Kossuth, Omar Pacha en de ridder Bunsen. Om het getal vol te maken, want waarom zouden wij thans niet even als Griekenland, onze zeven Wijzen mogen hebben? voegen wij er den Heer Darwehd zelven bij.

BELGIE.

Brussel, 29 Mei. Sedert eenige dagen, en vooral na de zitting van eergisteren, was het te voorzien, dat de verontwaardiging des publieks tegen de kloosterwet tot eene uitbarsting zou komen. Gisteren is die vrees bewaarheid geworden. Gedurende de zitting der kamer waren al de toegangen tot de vergaderzaal, zoo als ik u reeds schreef, volgepropt met nieuwsgierigen, die de liberalen en clericalen, bij het verlaten van het paleis, op toejuichingen of scheldwoorden onthaalden. De clericalen droegen zooveel mogelijk zorg zich te doen vergezellen door hunne politieke tegenstanders, om dus doende de aanvallen te voorkomen. Overigens bepaalden al die manifestatiën zich tot niets anders dan grommen, schelden en uitjouwen, en geen daad van geweld werd gepleegd of zelfs beproefd. Ik moet ook zeggen dat eenige der meest impopulaire mannen in zekeren zin er behagen in schepten, de massa te trotseren; zoo b. v. is de heer Nothomb uit de vergaderzaal gekomen met een sigaar in den mond, en zeide hij luid genoeg om gehoord te worden: »Wel, dat is inderdaad van belang, om het van digt bij te zien!" En niettegenstaande deze tartende snoeverij, bleef het volk zich met sissen en fluiten vergenoegen.

Van daar hebben de volksgroepen zich begeven naar de woningen van onderscheidene leden der liberale partij, en hieven daar kreten aan. Tot die groepen behoorden advocaten, studenten der universiteit en andere personen van den burgerstand. Weldra waren zij tot eenige duizenden aangegroeid; door een aantal wandelende dames werden zij gevolgd. De massa trok ook naar het Jezuiten-collegie en het Capucijner-klooster, alwaar alle glazen werden ingeslagen; de bureaux van het *Journal de Bruxelles* en van *l'Emancipation* ondergingen het zelfde lot. Een der zonen van den heer Coomans, hoofdredacteur van laatstgenoemd blad, een knaapje van 11 jaren, verschrikt door het geraas en getier voor het huis, wierp zich door angst gedreven uit het venster, doch zonder eenig letsel te bekomen. Om den schouwburg, waarheen de prinsen zich moesten begeven, was de volksmenigte talloos en zeer oproerig. De hertog van Braband werd met de bewijzen der innigste gehechtheid ontvangen, zoowel op de straat als in de schouwburgzaal; alleen de volgende manifestatie geschiedde daar: het publiek verzocht het orkest op te houden met de partituur van *Guillaume Tell* en de *Brabanconne* te spelen. Onder de toonen van dat volkslied, hebben de groepen hunne togt door de stad voortgezet, tot 11 ure 's avonds, en daardoor werd eene bijzondere levendigheid in de stad veroorzaakt. De aangeheven kreten hadden volstrekt niets beleedigends voor de personen en betroffen over het algemeen alléén de beginselen: »*Weg met de liefdadigheidswet! weg met de kloosters! weg met de kappen!*" enz. Noch policie, noch militaire magt trad tusschen beide. Alleen heeft de policie in de voorstad Ixelles, op het oogenblik dat een troep zich naar den heer Malou begaf om de glazen zijner woning stuk te slaan, met tien man de zamenscholing willen uiteendrijven, en hebben de agenten zelfs hunne sabels getrokken; doch zij zagen in, dat zij tegen die ontzaggelijke massa niets konden uitrigten en lieten haar verder ongemoeid. Toen het volk 's konings paleis voorbijtrok weêrgalmde de lucht van het geroep: »*Leve de Koning.*" en men danste om den vrijheidsboom, die daar staat (de eenige der 50 of 60 vrijheidsboomen, die in 1830 in Brussel geplant werden.)

Tegen middernacht hebben de hoofden der clericale partij eene vergadering gehouden met de ministers, die pas van eene bijeenkomst met den koning terugkwamen. Onmiddellijk werden naar verschillende steden bevelen afgezonden, om troepen naar de hoofdstad te zenden. Deze troepen, bestaande uit infanterie, cavalerie en artillerie, 2 à 3000 man tellende, zijn heden morgen Brussel binnengerukt en in de voorsteden ingekwartierd. Het schijnt dat de regering op het garnizoen dier stad, hoe sterk ook, niet veel rekent; en inderdaad kent zij den liberalen geest der officieren, die niet het traagst zijn in het bijwonen der kamerzittingen. Wat de burgerwacht betreft, die evenwel het eerst moest opgeroepen worden, wanneer in de stad ongeregelheden voorvallen, haar liberalismus brengt haar in wantrouwen, en men vreest dat zij, hoezeer wakende voor het behoud van rust en orde, toch de eene of andere manifestatie tegen de wet en tegen het ministerie zal doen.

Heden in den vroegen morgen hebben de ministers op nieuw raad gehouden met de hoofden der clericale partij en verschillende leden der geestelijkheid. Deze laatsten schijnen wanhopig en trachtten den minister aan te sporen, krachtig en nadrukkelijk zelfs de minste concessie te blijven weigeren. Het publiek echter hoopt, dat de koning zal tusschen beide treden en de zaak niet tot het uiterste zal laten komen.

Men zegt dat dezen morgen zeer veel studenten van Luik en Gent, alsmede waalsche werklieden hier zijn aangekomen. Voor heden avond is men beducht, dat de brusselsche werklieden, die geen deel hebben genomen aan de manifestatie van gisteren, voor zich zelven eene manifestatie zullen doen, want in de fabrieken wordt met de meeste geestdrift over de gebeurtenissen gesproken, en wil men van alles wat er voorvalt ten nauwkeurigste worden onderrigt. Laat ons hopen dat die manifestatiën niet mogen worden hernieuwd, want als de troepen zich er inmengen, dan konden de zaken wel eens verder gaan en dan ware bloedvergieten moeijelijk te vermijden. Men spreekt van eene proclamatie van den burgemeester, die tegen den avond zou worden afgekondigd, om de zamenscholingen van meer dan vijf personen te verbieden.

In de provinciën is de spanning der gemoederen niet minder groot; ook te Gent en Luik, en in de steenkool-districten van Henegouwen, is men voor oproer bevreesd; naar het schijnt zullen de mijnwerkers hunnen arbeid staken en naar Brussel oprukken. »Waarom zullen wij werken," zeggen zij, »indien wij het alleen doen om kloosters te verrijken?"

FRANKRIJK.

Ook te Parijs is thans, even als te St. Petersburg, het gerucht in omloop, dat er, binnen een min of meer verwijderd tijdperk, eene bijeenkomst zal plaats hebben tusschen den keizer der Franschen en den czaar.

De *Moniteur Universel* deelt, blijkens eene dépêche, op nieuw een rapport mede van den maarschalk Randon, dd. 27 Mei, volgens hetwelk het bevestigd wordt, dat de vertegenwoordigers van alle fractiën van den stam Beni Raten zich aan den maarschalk onderworpen en alle voorwaarden aangenomen hebben, die deze hun gesteld heeft. De gouverneur-generaal van Algerie voegt er bij, dat ook de andere stammen thans welligt spoedig dit voorbeeld zullen volgen. Evenwel ging hij voort het binnenland te laten opnemen, met het oog op eventueele krijgsoperatiën.

Parijs, 22 Mei. Bij de diplomatie vindt het gerucht hoe langer hoe meer geloof, dat Keizer Napoleon groot gewigt legt op eene spoedige zamenkomst der monarchen van Frankrijk, Rusland, Oostenrijk, Pruissen, Beijeren, Saksen en Wurtemburg. Op dit congres zou men zich bezig houden met eene toenadering tot stand te brengen tusschen Rusland en Oostenrijk, met een mogelijken afstand van Denemarken aan Zweden, en met de verandering, welke in sommige kleine Duitsche staten zouden zijn te brengen. De conferentie zou door de Koningen van Pruissen en Saksen worden voorbereid, althans indien Prins Napoleon er in is geslaagd, om deze vorsten voor het plan zijns neefs te winnen.

— De commandant der Fransche troepen op de Westkust van Afrika heeft, namens Frankrijk, het land Dakkar, een der gewigtigste punten van Senegambië, in bezit genomen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 21 Mei. Op last van den opperbevelhebber onzer Marine, zal de oorlogsstoomboot *Vulcan*, nog in den loop van dezen zomer, eene reis ondernemen naar het zuidelijke gedeelte van den Griekschen archipel en naar de kusten van Syrie en Egypte, ten einde naauwkeurige magnetische waarnemingen te doen. Dit moet het begin zijn van eene reeks van magnetische bepalingen, welke achtervolgens zullen gedaan worden. De leiding hierover is aan den directeur van de marinesterrewacht, den Hr. Schaub, opgedragen.

— De Heer Benedetti, de bekende Fransche diplomaat en directeur van de staatkundige zaken in het cabinet der Tuilerien, is dezer dagen uit Alexandrie aangekomen. Zoo als men weet, was hij belast met eene bijzondere zending bij den onder-koning van Egypte, die voornamelijk in betrekking stond tot het doorgravingsplan van de landengte van Suez, hetwelk van wege Engeland nog steeds bestreden wordt. Men wil echter alhier weten, dat onlangs, zoowel de baron Thouvenel als de baron Prokesch, instructiën ontvangen hebben, om bij de Porte, ter gunste van deze gewigtige onderneming, tegen lord Redcliffe eene lans te breken en twijfelt dan ook niet aan het eindelijk welgelukken van dit plan.

ITALIE.

De Paus is, volgens de jongste berigten, te Loretto aangekomen. Zijne reis wordt voorgesteld als een triomftogt, ofschoon zij niet door het weder begunstigd werd, daar het bijna elken dag regende. Overigens levert de reis weinig belangrijks op, ofschoon zij van drie onbeduidende voorvallen vergezeld ging, waarvan veel ophef wordt gemaakt, te weten: dat eens de strengen van het span paarden braken, een andermaal, dat de tred, waarop de Paus den voet zette, bezweek en eindelijk bij eene andere gelegenheid, dat de Paus bij het binnenstijgen van zijn rijtuig zijn hoofd stiet.

NOORD-AMERIKA.

De *New-York Herald* deelt een berigt mede, volgens hetwelk de engelsche brik *Arab*, aan de westkust van Cuba, een slavenhaler buit gemaakt heeft. Dit vaartuig had geen naam, zeilde onder spaansche vlag en zal omstreeks 150 ton gemeten hebben. Aan boord daarvan bevonden zich 377 Afrikanen, terwijl reeds 120 anderen waren omgekomen onder de vaart, die toen drie-en-vijftig dagen geduurd had. Het prijsgemaakte schip is te Port-Royal opgebragt, alwaar men behoorlijke zorg heeft gedragen voor de ongelukkige negers, die zich in den ellendigsten toestand bevonden.

Omtrent het bovenstaande behelzen de bladen van Jamaïca nog eenige nadere bijzonderheden. Onder anderen wordt berigt, dat er zich onder de gevangen genomen bemanning een tolk bevond, die belangrijke mededeelingen gedaan heeft omtrent den slavenhandel op de afrikaansche kust. Volgens zijn zeggen, heeft hij er verscheiden vaartuigen achtergelaten, die zich gereed maakten, om met volle ladingen in zee te gaan. Wekelijks vertrekken er doorgaans twee; die elk 500 à 700 negers aan boord hebben. Een driemast-bark was op denzelfden tijd als de genomen goelet naar Cuba onder zeil gegaan. De commandant van de *Arab* heeft aanstonds maatregelen genomen, om ook dit vaartuig op te sporen en te bemagtigen.

— De amerikaansche oorlogstoomboot Niagara is, volgens den *Moniteur* van 25 April, naar Engeland vertrokken, om dienst te doen bij het neêrlaten van de kabel voor den onderzeeschen telegraaph tusschen Amerika en Europa. Het amerikaansch fregat *Susquehannah* en twee engelsche vaartuigen zijn verder nog daartoe bestemd. Op grond van de elders reeds verkregen uitkomsten en van de moeite en zorg aan deze belangrijke zaak besteed, koestert men de beste verwachtingen van den goeden uitslag van de onderneming. De kabel zal 2500 mijlen lang zijn, wel is waar bedraagt de afstand tusschen de baai van Valentia en Terre-Neuve niet meer dan 1650 mijlen, maar men heeft hierbij de ongelijkheden van den bodem der zee, den invloed van wind, stroom, enz. in aanmerking genomen. De beide vaartuigen, die de kabel aan boord hebben, zullen halverwege Terre-Neuve en Ierland de draden aaneenhechten en zich vervolgens respectivelijk naar Europa en Amerika rigten. Het is onmogelijk thans reeds de resultaten van deze onderneming volkomen na te gaan. De amerikaansche handelstand stelt zich reeds bij voorraad de grootste veranderingen voor in de gewoonten van de markten daar te lande. Zoo hoopt men dat de operatiën aan de Beurs te London, die te drie uren na den middag gesloten wordt, dien zelfden dag, des vóórmiddags te elf ure, aan de Beurs te New-York bekend zullen zijn, iets dat door het verschil in tijd van 4 uren 45 minuten mogelijk zal zijn. Zoo zullen de avond editie van de dagbladen in Europa gelijktijdig kunnen medegedeeld worden, wat er op de markten van London en New-York omgaat, en de handelsspeculatiën zullen dan niet meer door de onzekerheid worden belemmerd.

ANAM.

De *Moniteur de la Flotte* deelt eenige bijzonderheden mede aangaande het keizerrijk Anam en de gedragslijn, die deze staat in de chinesche verwikkelingen schijnt te zullen volgen. Dit rijk, dat, zoo als men weet, een van de grootste onafhankelijke staten van Azië is, heeft door zijn ligging, ten Noorden aan China, ten Oosten en ten Zuiden aan de Chinesche Zee, uitgebreide betrekkingen met het Hemelsche rijk. Nog andere oorzaken hebben beide landen in naauwe verbindtenissen gebragt. Anam is in 1368 door chinesche emigranten bevolkt; oorlogen met China hebben het herhaalde malen schatpligtig aan dien staat gemaakt; de thans regerende dynastie heeft, tot aan den dood van den vorigen keizer, haar politiek naar die van het hof van Peking geregeld, zoodat het belang kan inboezemen, welke houding dit rijk thans zal aannemen. Een officiële circulaire, den 10den Februarij ll., door den mandarijn-generaal aan alle mandarijns gerigt, die met het bestuur in de zeeplaatsen belast zijn, geeft ons daaromtrent opheldering. Zij luidt als volgt:

»In naam van den magtigen keizer mijn meester, »den vierden van de dynastie der Tchoung, en ten ge»volge van zijn bepaalde bevelen, doe ik u de navolgende »mededeeling, waarvan gij als altijd, onder bedreiging »van de verschrikkelijkste straffen, zult gehoorzamen.

»Zonder twijfel hebt gij reeds vernomen, dat de oor»log tusschen de mannen van het Westen en den »doorluchtigen keizer van China, onzen bondgenoot, is »losgebarsten. Zonder te willen onderzoeken, welke de »oorzaken van dien oorlog zijn, die slechts aan de »eerstgenoemden kunnen worden toegeschreven, is 't »het voornemen van onzen doorluchtigen souverein, on»zijdig te blijven en zich voor geen van beide par»tijen te verklaren: gij zult u hiernaar gedragen en in »geen geval, evenmin voor de Engelschen als voor de »Chinezen partij kiezen.

»Onze meester en keizer, die geen beleedigingen te »wreken heeft, heeft geen oorlog te voeren; als zijn »land het voorwerp van een aanval was, dan zouden »zijne talrijke legers op zijn stem te voorschijn komen »en de vijanden vernietigen, die de vermetelheid zou»den hebben hem aan te randen.

»Houdt u voor gewaarschuwd.

»Gegeven te Hoé-Foe (Hué) den tienden dag van de »tweede maan.

»Keeih-fo-sin.»

Een gedrukt exemplaar van deze proclamatie is den handelsagent van Nederlandsch Indië ter hand gesteld, die ze aan den resident van Macao heeft medegedeeld. Men houdt het voor waarschijnlijk, dat het bovenstaande document zijn ontstaan zal verschuldigd zijn aan een uitnoodiging, door het hof te Peking aan dat van Hué gerigt, om Anam te doen deelnemen aan den oorlog. Daaruit zou dan blijken, dat China, hoe trotsch ook, het toch raadzaam vindt, bondgenooten onder zijn naburen te zoeken.

Het anamitisch keizerrijk, dat 20 millioen werkzame en nijvere bewoners telt, heeft een leger van 150,000 man en een talrijke vloot. De godsdienst is een bijzonder soort van buddhisme. Elke plaats erkent behalve de goden van de natie, een bijzondere godheid, meestal een viervoetig dier, maar somtijds ook anderen. Zoo was een ooijevaar, die een heerlijk paleis bewoonde, het gewijde dier in zekere stad, onlangs door Europeanen bezocht.

De landbouw staat bij de Anamiten in hooge achting. Elk jaar bebouwt de keizer zelf met een gouden ploeg een akker

Aanmerkelijk zijn de inkomsten, die het rijk van den oogst, van de ingevoerde koopwaren en van de mijnen trekt; het schijnt in te zien welke voordeelen het van den handel met de vreemdelingen kan verkrijgen.

Anam is niet het eenige land in Indo-China, dat zich van het Hemelsche rijk afzondert! en het is opmerkelijk, dat tegenwoordig de Chinezen het eenige volk zijn, dat met de Europeanen niet te doen wil hebben.

Scheepsberigten.

GEPRAAIDE Schepen door Kapitein *C. Vermey* voerende het Ned. Fregat schip *President van Ryckevorsel* op de reis van Rotterdam naar Batavia 1857.

Datum.		*Vlag*		*Namen der Schepen*	*Breette*	*Lengte*	*Van*	*Naar*	*Aantal dagen Reis*
April.	4	Portug. .	brik	Onze de Marco.	38°. 56 N.	17° 46 W.			
»	5	Amerikaansch	bark	Benjamin Heape.	37°. 54 »	18°. 4 »			
Mei.	10	Nederl . . .	»	Bantam.	28°. 17 »	18° 56 »	Amsterdam	Soeloe.	15
»	18	Engelsch .	»	Edwart Hamilton.	13°. 17 »	27°. 31 »			
»	24	»	fregat	Charles Mauro	3°. 41 »	22° 24 »	Londen.	Hongkong.	25
»	27	»	bark	William Frederik.	1° 39 »	23°. 17 »	Singapore	Londen.	98
»	—	Amerik. .	fregat	Boston Light.	»	»			
»	—	»	»	Robin Hoad.	»	»	Arakan	Falmouth.	81
»	29	»	brik		3°. 34 Z	27°. 45 »			
Junij.	4	Engelsch .	fregat	Veteran.	21° 20 »	31°. 18 »			
Julij.	23	»	»	Pride of the Ocean.	8°. 21 »	105° 51 »	Londen.	Hongkong.	70

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*	*Datum.*	*Naar*
Julij	24	Engelsch .	Nelsen	George Brown. . .	Singapore . .	24 Junij.	Falmouth.
»	25	»	Earl of Eglinton.	J. Langhton . . .	Londen. . .	1 Mei .	Hongkong.
»	25	Holland. .	President van Reijckevorsel	C. Vermij	Rotterdam. .	25 April.	Batavia.
»	26	»	Eersteling	A. P. Armtrong . .	Liverpool . .	17 »	»
»	26	Java . . .	Bintang Toedjoe	C. F. Beasley. . .	Padang. . .	13 Julij .	»

Aangekomen Schepen te Batavia

Datum.		*Vlag*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Julij	24	Engelsch . .	bark	Asia	R. Davidson . . .	Soerabaya . .	21 Julij	Adam en co.
»	25	Nederlandsch.	schip	Amphitrite	D. Grim	Pekalongan .	24 »	de Weerdt Ruyl en co
»	—	»	bark	Cornelis Smit	R Weedmaar. . .	Macao . . .	5 Junij.	Maclaine Watson en co.
»	—	»	»	Eersteling, ...	C. Koens	Liverpool . .	27 Maart.	J. Cezard en co.
»	26	Nederl. Indisch	»	Menado . , ...	A. Conteron . . .	Sumanep . .	19 Julij .	B. Kopersmit en co.
»	—	» »	brik	Cheribon Packet	Massingham . . .	Cheribon . .	13 »	D. N. Buys en co.
»	—	Engelsch .	schip	James Paton	J. Brown	Macao . . .	5 Junij.	Maclaine Watson en co.
»	27	Nederlandsch.	»	Jan Pieterszoon Koen	J. Verloop	Samarang . .	24 Julij .	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Resident Van Son	C. Kramer	Tjilatjap . .	21 »	»
»	—	»	»	President van Rijckevorsel . .	C Vermey	Rotterdam. .	25 April.	V. d. Burg Vriesendorp & co
»	—	Nederl Indisch	bark	Kim Heksoen.	Oeij Boksen . . .	Rieuw . . .	9 Julij .	Gezagvoerder.
»	—	» »	»	Soedul Barie	Said bin Salim . .	Rembang . .	22 »	B. J Jacobs en co.
»	28	Nederlandsch	»	Eersteling	P. A Armstrong . .	Liverpool . .	. . . .	
»	—	Z M	stooms.	Japan	. . . .	Rotterdam . .	. . . .	
»	—	Nederl Indisch	bark	Argo	. . . .	Cheribon . .	. . . .	D. N. Buijs en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Julij	25	Nederl. . .	bark	Schoonderloo	D Kruyt	Nederland.
»	26	Ned Ind. .	stooms	Langen Lamongan	T. Deighton.	Samarang.
»	—	Z M .	»	korvet Medusa	kapt. luit. t/z. Fabius	China.
»	—	Ned Ind. .	»	Soerabaya.	A Guyot	Soerabaya.
»	—	Z. M. .	»	Merapi.	kapt. luit. t/z. W. van Meerteren, .	Timor.
»	—	»	»	Amsterdam	kapt luit. t/z. A. A. de Vries. . .	»
»	—	Nederl. . .	schip	Helena en Anna	Lupcke	»
»	—	»	»	Landbouw	P. A. Klijnenberg	»
»	—	»	bark	Barend Willem	Retgers	»
»	—	»	»	Stad Middelburg	D. D. Ouwehand	»
»	—	»	»	Hendrik Jan	J. van der Meijden	»
»	—	»	»	Ferdinandina Emma	R A. Tange	»
»	—	»	»	Thetis	J Visser	Pecalongan.
»	—	»	»	Ida Elisabeth	H. Kramer	Pasaroean.
»	—	»	»	Dolfijn.	C. B. Brandligt	»
»	—	Ned Ind. .	brik	Antoanette	Chasteau	Macasser.
»	—	Engelsch .	schip	Hiawatha	Reed	China.
»	—	Fransch. .	bark	Marguerite	S. Bourdase	Nantes
»		Nederl. Ind.	»	Ellen	J. Winter	Samarang.
»	28	Nederl . .	»	Voorwaarts	G F. Bus	Tegal.
»	—	»	»	Tamatave	L. Lozach	Nantes via Padang
»	—	Ned. Ind. .	»	Srie Palembang	Tjoa Tjengoan	Palembang

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch .	bark	Johannes Marinus	Verburgh . . .	. . . .	B. Kopersmit en co.
»	schip	Jacob Cats	Van der Windt	. . . .	»
»	bark	Twee Jeannes	J. Noordziek . . .	Holland	»
»	»	Louisa Kroonprinces van Zweden *	J. van der Linden	. . . .	»
»	»	Jan Pieterszoon Koen *	J. Verloop . . .	. . . .	»
»	»	Resident van Son	H Kramer. . . .	Nederland	»
»	bark	Stad Nymegen	Cruys.	. . . .	Landberg Bezoet de Bie en co.
»	schip	Noord Braband	H R. Bok. . . .	. . . .	»
»	brik	Cornelia en Geertruida	P. J C Teensma	. . . .	»
»	bark	Prins Frederik der Neder. * . . .	C. C. de Wit . . .	Rotterdam	Haager en Schuurman.
»	»	Jacoba Helena	Wilhelmie . . .	. . . .	»
»	»	Eva Johanna	H. de Boer. . . .	Nederland via Pasaroean	»
»	schip	Amphitrite	D. Grim.	Amsterdam	»
»	bark	Ternate *	T. Cars Tz. . . .	. . . .	van Ommeren, Rueb en co.
»	schip	Everdina Elizabeth	C. J. Tenjes. . .	. . . .	»
»	bark	Herman	Velthoven	Samarang.	Dümmler en co.
»	»	Schouwen *	J. Kroll	. . . .	Maclaine, Watson en co.
»	»	Cornelis Smit *	R Weidenaar. . .	Nederland	»
»	»	Jacoba	Schaap	Pasaroean	de Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Willem Eggerts.	Faber	. . . .	»
»	»	Tweeling Zusters	Carst.	. . . .	»
»	»	Eersteling	C. Koens	. . . .	J. Cezard en co.
»	schip	Maastroom *	F. Mellema	Bombay	»
Nederl. Indisch	bark	Tiangtsij *	Lim Goanling . . .	Soerabaya.	D. N. Buys en co.
» »	»	Al Adanie *	Koesnin	. . . .	»
» »	»	Maas Dennok *	Hadjie Soat	. . . .	»
» »	brik	Cheribon Packet *	Massingham . . .	Cheribon	»
» »	bark	Faid Alim *	Said Moh. Alhade .	Samarang	B J. Jacobs.
» »	»	Charlotta *	Sech Awab Djakin. .	Soerabaya.	»
» »	brik	Soedul Barie *	Said bin Salim . .	Bandjermassing . . .	»
Engelsch . .	bark	Cashmere *	Pearson	. . . .	Maclaine, Watson en co
» . . .	»	Travancore *	F. Brown	China	»
» . . .	»	Plumstead*	Gilbert	Macassar.	Hunter, Houghton en co.
» . . .	»	Thames *	Lucky	. . . .	»
» . . .	schip	William Stewart *	Bransvelt.	. . . .	Martin Dyce en co
Fransch . .	schip	Albert Cezard *	Dolu	. . . .	J. Cezard en co.
Zweed. . .	bark	Caroline *	Kedman	Londen	Pitcairn, Syme en co.
Hamb. . .	schip	Boreas *	P. Jebsen	China.	Metzendorff, Wilmans en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Julij	17	Ned	Brik J. C. Ross . . .	J. G. C. Ross.	Batavia.
»	—	N. I.	kotter Klara	Bagong . .	uit zee terug.
»	19	»	bark Arief Banjarmaas .	Mohamat Yassin	Banjerm.
»	—	Ned.	» Isaak de Costa [1]. .	H. G Loschen	Rotterdam.
»	20	N. I.	» Fathal Keir . . .	Ong Kesoeij .	Riouw
»	—	»	» Al Rachmanie . .	Sech Sedik . .	Batavia.
»	—	»	brik Fathusseroca . . .	Sech bin Seè .	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerder*	*Naar*
Julij	17	Fr.	schip St. Anna . . .	J. Gillette . .	Nantes.
»	—	Bal.	schoen. Ardjoeno . . .	Kwa Sem . .	Balie Pad.
»	—	Ned	brik Henriette [1]. . . .	H. Chevallier.	Batavia.
»	—	»	schip Metalen Kruis . .	J. P. Zuurdeeg.	N. via Prob.
»	18	N. I.	stooms Makasser. . .	F. H. Smidt .	Batavia.
»	—	»	» Banda	A. G. Bosch .	Bat. v. Sam.
»	—	»	Dennok Bintang Toedjoe.	Liem Tiep Tjoen.	Grissee.
»	19	Ned	Fannij	J. van der Meulen	N. v. Pasar.
»	20	»	bark Weltevreden . .	H. Teerlink .	Nederland.
»	—	N. I.	» Goansien	Go Tjiousoe .	Riouw.
»	—	Eng.	schip Asia	R. Davidson .	Batavia.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten*
Nederl. Indisch	Aziz Belgair	Sech Soenkar . . .	Banka.	Gezagvoerder.
Nederlandsch.	Salatiga.	J. N. Bezier . . .	Nederland	Schimmelpenninck en co.
Nederlandsch.	Henriette	Chevallier	Nederland	Schimmelpenninck en co.
Engelsch . .	Bencleugh	D. Thomson	Batavia	Fraser Eaton en co.
Deensch . .	Calloe	J. Kopperhold . . .	China.	»
Nederlandsch.	Maria Catharina	K. Pol	Nederland	»
»	Henriette Cornelia	Van Zameren . . .	»	Schimmelpennick en co.
Nederlandsch.	Constance	Borcherts	Nederland	Schimmelpenninck en co.
Nederl. Indisch	Borneo	Ong Bensoeij . . .	Grissee	Gezagvoerder.
» »	Banka	G. Schmit	Sam. en Sumanap . . .	Sech Abd. bin J Segaf.
» »	A-Osmanie.	S. A. b. A. Segaf .	Chiribon Sum. en Tagal.	»
» »	Hing Goan.	Tan Soetiong . . .	Riouw.	Gezagvoerder.
Fransch . .	Nicolas Cezard.	P. Adam	Nantes Sam. en Batavia	Fraser Eaton en co.
Nederl Indisch	Djoedool Moebarak	S. O. b. M. Alen .	Prisman en Sum	Gezagvoerder.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 24 tot en met den 27 Julij 1857.

Met de Eng. bark *Asia.* kapt *R Davidson,* de heer *C. Hik* en *familie,* van *Soerabaya*

Met het Ned. schip *Amphitrite,* kapt *D. Grim,* de heer *J. A. Schröder,* van *Pekalongan.*

Met de Ned bark *Cornelis Smit,* kapt. *R. Weedmaar,* met 44 *chinezen,* van *Macao.*

Met de Ned bark *Eersteling,* kapt *C. Koens,* met 4 *inlanders,* van *Liverpool.*

Met de Ned bark *Menado,* kapt. *A Couteron,* de heer *W. P. van Hanswijk,* van *Sumanap*

Met de Eng. bark *James Paton,* kapt. *J. Brown,* de heer *Millar* van *Macao.*

Met het Ned. schip *Jan Pieterszoon Koen,* kapt. *J. Verloop,* de heer *Beinker,* van *Samarang.*

Met het Ned schip *Resident van Son,* kapt. *C. Kramer,* mejufvrouw *J Verloop,* van *Tjilatjap.*

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 24 tot en met den 26 Julij 1857.

Met het N. I. stooms *Banda,* kapt. *G. A. Bosch,* met *Z. M. troepen,* naar *Soerabaija.*

Met het N. I. stooms. *Langan Lamongan,* kapt. *T. Deighton,* met *Z M. troepen,* naar *Samarang.*

Met het N I stooms. *Soerabaya,* kapt. *A. Guijot,* met *Z. M. troepen.* naar *Singapore.*

Met Z. M. stooms. *Merapi* kapt. luit. t/z *Westerenen van Meerteren,* met *Z. M. troepen* naar *Timor.*

Met Z. M. stooms. *Amsterdam,* kapt. luit. t/z. *de Vries,* met *Z. M. troepen,* naar *Timor.*

Met het Ned, schip *Helena Anna,* kapt. *Lupcke,* met *Z M, troepen,* naar *Timor*

Met het Ned. schip *Landbouw,* kapt. *P. A. Kleijnenberg,* met *Z. M. troepen,* naar *Timor.*

Met het Ned schip *Barend Willem,* kapt. *J. W. Retgers,* met *Z M. troepen,* naar *Timor.*

Met het Ned schip *Stad Middelburg,* kapt. *Ouwehand,* met *Z. M. troepen* naar *Timor.*

Met het Ned schip *Hendrik Jan,* kapt. *J. van der Meijden,* met *Z. M. troepen* naar *Timor*

Met Ned schip *Ferdinandina Emma,* kapt. *R. A. Tange,* met *Z. M. troepen.* naar *Timor,*

Berigt aan Zeevarenden.

De commissie tot verbetering der Indische zeekaarten, brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door haar is uitgegeven en verkrijgbaar gesteld, de kaart van de eilanden nabij Padang, door den luitenant-ter-zee *A. C. J. Edeling.*

De Vice-Admiraal, President der Commissie tot verbetering der Indische zeekaarten,
J. F. D. BOURICIUS.

De vice-admiraal, commandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine, brengt ter kennisse der zeevarenden, dat de boei op de *Deptforts*-klippen, in straat Bali, is weggeslagen en nog niet is vervangen geworden.

BATAVIA, den *27sten Julij* 1857.

De Vice-Admiraal voornoemd,
J. F. D. BOURICIUS.

De vice-admiraal, commandant Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine, brengt ter kennisse der zeevarenden, dat de steenen verkenningstoren op den berg Tjimiring, op het eiland Noesa-Kambangan, aan den ingang der haven van Tjilatjap, voltooid is.

Deze toren staat 171 Ned. el. boven den waterspiegel, en is zelve 24 Ned. el. hoog.

De toren is, van onderen af gerekend, voor $\frac{4}{5}$ gedeelten *wit* en voor het overige $\frac{1}{5}$ *rood* geschilderd.

Op den toren bevindt zich een vlaggemast met seintoestel.

BATAVIA, *den 27sten Julij* 1857.

De Vice-Admiraal, voornoemd,
J. F. D. BOURICIUS.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 22 *tot en met den* 25 *Julij* 1857.

AANVOER.

Van Rotterdam per ned. bark *Jacoba Helena,* gez. Wilhelmie. agt. Haager en Schuurman.

91 stav. ijzer. 3 coll. ..... 22 do. diversen. *Noordijk.*
15 kn. schilderijen. 5 kn, likeur. 1 vt. do. 32 kn. ijzer en pleetwerk. 10 do. lampen. 7 coll. glas en aardewerk. 315 do. provisien. 4 do. kramerijen. 1 do. hoeden. 1 kt. monsters. 10 vn. wijn. 452 kn. do. 2 do. manufact. *Gomprich en Straus.*
2 kn. modewaren. *Rincken.*
1 kt. diversen. *Dacommun en Bernand.*
100 kn. ..... *B. van Leeuwen en co.*
1 rijtuig. 17 kn. zeil en vlaggedoek. 403014 ℔ steenkolen. *Cores de Vries.*
6 kn. wijn. *de Heus.*
35 kn. manufact. *van Ommeren Rueb en co.*
100 vs. boter. 1 kt. zilverwerk. *Order.*
198 coll. provisien. *Kopersmit en co.*
30 vs. specie. *N. H. M.*

UITVOER.

Naar Singapore via Muntok per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden,* gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

60 kn. tabak. uit entrep. *Lim Hoa.*
2 kn. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
1 bl. manufact. 2 kn. do. uit entrep. *Moormann en co.*
100 keld. genever. uit entrep. *McEwen en co.*
600 pic. jap. koper. *Agenten.*
ƒ 4000 zilv. munt. *Tan Tjie.*
1 kt. doeken. *Lim Hou.*
4 kn. soija. *McEwen en co.*
26 pic. nielt. 8½ do. staart peper. *Tjia Kiokbie.*
4 kn. vogelnestjes. *Agenten.*
2 kn. kleedjes. *Koe Mahaij.*
20 vn. meel. *Gaspers en co.*
4 md. min water. 2 kn. provisien en dranken. 2 do. rhijnwijn. 3 do. vruchten op water. 1 do. madera. 1 gros pijpen. 1 vt. azijn. 1/2 legg. arak. 2 md. provisien. *John Pryce en co.*
286 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
1 kt. doeken. *Sech Salim Wakdyer.*
1 kt. doeken. *Sech Alie Taliep.*
2 kn. doeken. *Sech Achmat Basandit.*
6 bn. manufact. uit entrep. *Raminan Chetzy.*
1 kt. ginghams. 1 do. sarongs. *Sech Machlar Segaf.*
ƒ 60,000 zilv. munt. *McEwen en co.*
4 vn. afget. bier. uit entrep. *van der Meulen en co.*

Naar China via Soerabaija per Deen. bark *Calloe,* gez. gez. Kopperholdt. agt. Busing Schröder en co.

Aanboord gebleven lading van Liverpool.

8 kn. koper. 4255 stav. ijzer. 600 boss. do. 3000 kn. zeep. 223 coll. manufact. 1346 pic. rijst. *Agenten.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.